

طرح بیّنات

معاونت تبلیغ و آموزش‌های کاربردی حوزه‌های علمیه

اداره کل هماهنگی و پشتیبانی اعزام

شهریور ماه ۱۳۹۲

بسم الله الرحمن الرحيم

مقدمه:

حوزه‌های علمیه و روحانیت، از عناصر مهم و اصلی مولد فرهنگ و مدافع مبانی اسلامی و اجرای احکام آن بوده‌اند و گفتار و کردار آنان، همواره حجت شرعی و مقبول افراد جامعه بوده و هست و به همین واسطه ارتباط معنوی قوی بین مردم و این قشر در طول تاریخ تاکنون شکل گرفته است و نیاز به گسترش آن در عصر پرتنهاب کنونی، به شدت احساس می‌شود. روحانیت در زمان غیبت، به عنوان حافظان دین و شریعت اسلامی و جانشینان امام معصوم «علیه السلام» وظیفه هدایت جامعه را بر عهده دارند. فراهم آوردن زمینه اجرای احکام اسلامی، فراهم نمودن زمینه‌های جامعه‌پذیری صحیح، دفاع از حریم دین، مقابله با انحرافات و جلوگیری از بدعت‌ها، ترویج اخلاق حسنه، احیای مساجد و به طور کلی رهبری دینی جامعه از جمله وظایف مهم قشر روحانیت می‌باشد.

ارتباط محکم بین مردم و روحانیت، ایجاب می‌کند تا نگاهی دقیق‌تر به نقش حوزه علمیه در القای فرهنگ عامه بیندازیم و برای گسترش آن تلاش خود را مضاعف نموده و کمبودها و نواقص را برطرف گردانیم. در سراسر ایران اسلامی مساجد، حسینیه‌ها، دارالقرآن‌ها و پایگاه‌های فرهنگی فراوانی وجود دارد که از حضور یک روحانی ولو در سطوح پایینی حوزه محروم می‌باشند. این در حالی است که در بسیاری از شهرهای کشور، مدارس علمیه وجود دارد و به دلیل عدم ارتباط مدارس علمیه با این مراکز و پایگاه‌های فرهنگی، نیازشناسی اجتماعی و تشخیص مشکلات مردم توسط حوزه‌ها دچار آسیب جدی گشته و حوزه‌ها نمی‌توانند آنچنان که شایسته شأن آنان است و مردم انتظار دارند به ایفای نقش تبلیغی خود بپردازند. در طرح بینات، بنابراین است که هر یک از مدارس علمیه با حداقل ۵۰ پایگاه فرهنگی مرتبط گشته و این پایگاه‌ها توسط طلاب آن مدرسه علمیه پوشش فرهنگی داده شوند. در این صورت اولاً مدیران مدارس علمیه به عنوان متولیان فرهنگی و تبلیغی شناخته می‌شوند و ثانیاً با حضور طلاب در پایگاه‌های فرهنگی، روحیه اجتماعی آنان بالا می‌رود و می‌توانند نقش سازنده‌تری در عرصه اجتماعی داشته باشند.

ضرورت‌ها

وجود مسائل و مشکلات زیر، طراحی و اجرای طرح بینات را ضروری نموده است:

- ۱- لزوم افزایش ارتباط متقابل حوزه‌های علمیه و مردم و سایر نهادهای مذهبی، علمی، فرهنگی و ...؛
- ۲- فاقد روحانی بودن بسیاری از مساجد و مکان‌های مذهبی، فرهنگی و ... کشور؛
- ۳- ضعف و عدم کارایی برخی از مساجد در سطح شهر و مناطق جهت پاسخگویی به نیاز مخاطب در اقصاء مختلف؛
- ۴- نبود تنوع تبلیغی در مساجد برای همه اقصاء؛
- ۵- عدم پوشش هیئات و مراکز دینی توسط حوزه‌های علمیه؛
- ۶- نبود انگیزه کافی و بستر مناسب جهت فعالیت‌های «فرهنگی- تبلیغی» توسط طلاب؛
- ۷- عدم شناسایی، پالایش و استعداد سنجی مستعدین طلاب حوزه‌های علمیه برای گرایش‌های مختلف تبلیغی؛
- ۸- عدم شناسایی و استعداد سنجی در میان جوانان مسجد جهت جذب به حوزه‌های علمیه.

اهداف

- ۱- پوشش مناسب و مؤثر تبلیغی و آموزشی هر یک از مدارس علمیه حداقل برای ۵۰ مسجد و مرکز دینی و فرهنگی؛
- ۲- شناسایی و استعداد سنجی در میان جوانان مسجد جهت جذب به حوزه‌های علمیه؛
- ۳- ایجاد ارتباط بین طلاب مدارس علمیه با مدارس آموزش و پرورش جهت ارتقاء سطح فرهنگی دانش آموزان و بسترسازی جهت رشد علمی آنان.

نتایج مورد انتظار

- ۱- به روز شدن آموزه‌های حوزوی و کاربردی شدن آنها؛
- ۲- ارتباط وثیق بین حوزه و مردم؛
- ۳- خوش بینی مردم نسبت به حوزه‌های علمیه؛
- ۴- فعال شدن مساجد و مراکز فرهنگی؛
- ۵- افزایش انگیزه تحصیل و تبلیغ در میان طلاب؛
- ۶- دفع حمله اجانب در شبیخون فرهنگی.

سیاست‌ها

- ۱- رعایت شئون‌ات طلبگی؛
- ۲- پرهیز از ورود طلاب به مسائل غیر ضروری و حوزه‌های علمی، سیاسی، اجتماعی و ... که آگاهی نسبت به آن ندارند؛
- ۳- عدم ورود در اختلافات محلی؛
- ۴- عدم دخالت در اختلاف نظرات روحانی و مردم محل؛
- ۵- عملکرد طلاب اعزامی تحت نظارت و اشراف روحانی حاضر در محل؛
- ۶- تعامل سازنده بین مدیران مدارس، طلاب و روحانیون حاضر در محل و پرهیز از موازی کاری؛
- ۷- جلوگیری از نفوذ افراد سودجو و کم سواد و انحراف مسائل دینی توسط آنان.

مراحل اجرایی طرح

الف) شناسایی و جذب طلاب مستعد در سطوح مختلف

- ۱- سطوح مقدماتی تبلیغ
طلابی که حداقل پایه سوم تا پنجم تحصیلی را در حوزه‌های بلند مدت، یا ۳۰ تا ۹۰ واحد درسی در مدارس سفیران هدایت گذرانده باشند، می‌توانند براساس شرح وظایف مربوطه فعالیت نمایند؛ این گروه با عنوان مربی یار در سطح یک تا سطح سه رتبه بندی می‌شوند.
- ۲- سطوح عمومی تبلیغی
طلابی که حداقل پایه ششم حوزه و یا ۱۲۰ واحد درسی در مدارس سفیران هدایت گذرانده باشند می‌توانند براساس شرح وظایف مربوطه فعالیت نمایند. این گروه با عنوان مبلغ در سطح یک و دو رتبه بندی می‌شوند.
- ۳- سطوح تخصصی تبلیغی
طلابی که دارای کلیه شرایط پذیرش در سطوح عمومی بوده و همچنین دارای توانمندی‌های خاص در عرصه تبلیغ باشند، در این سطح پذیرش و می‌توانند براساس شرح وظایف مربوطه فعالیت نمایند.

ب) شناسایی و ساماندهی فضاهای تبلیغی

- ۱- شناسایی فضاها و مکان‌های تبلیغی؛
- ۲- جمع‌آوری لیست مساجد و مراکز نیازمند به روحانی؛
- ۳- زمینه‌سازی مناسب جهت حضور طلاب توسط مسئولین مربوطه؛
- ۴- هماهنگی با مسئولین اماکن تبلیغی؛
- ۵- فراهم‌سازی امکانات اولیه و ضروری.

ج) تعیین اولویت‌ها جهت اعزام مبلغ و مربی

مناطق و مراکز دینی، به ترتیب ذیل در اولویت اعزام مربی و یا مبلغ قرار می‌گیرند:

- ۱- مساجد؛
- ۲- مدارس آموزش و پرورش؛
- ۳- مراکز آموزش عالی؛
- ۴- کانون‌های فرهنگی مساجد؛
- ۵- هیئات مذهبی و حسینیه‌ها؛
- ۶- مراکز فرهنگی دینی مانند دارالقرآن و فرهنگ‌سراها؛
- ۷- بقاع متبرکه و زیارتگاه‌ها؛
- ۸- کارخانجات و مراکز تولیدی، تجاری و صنعتی؛
- ۹- مراکز ورزشی - تفریحی.

تبصره: مسئولین مربوطه می‌توانند با توجه به شرایط زمانی و مکانی اولویت‌ها را تغییر دهند.

د) آموزش طلاب

پس از تشکیل پرونده، صدور حکم تبلیغی منوط به گذراندن دوره آموزشی بدو تبلیغ می‌باشد.

تبصره: دانش‌آموختگان مرکز آموزش‌های تخصصی تبلیغ از حضور در این دوره آموزشی معاف می‌باشند.
(مگر موارد آموزشی که گذراندن آن برای همه داوطلبان الزامی است.)

کسانی که در دوره‌های مشابه شرکت کرده‌اند و یا برخی از عناوین آموزشی دوره را گذرانده‌اند، با ارائه گواهی و نمرات آن عناوین، به شرط قبولی در مصاحبه آموزشی (مهارتی و محتوایی) می‌توانند در برخی از عناوین دوره آموزشی بدو تبلیغ شرکت نکنند.

هـ) اعزام مبلغ

اعزام مبلغ به صورت‌های زیر انجام می‌شود:

- ۱- روزانه: اعزام به صورت روزانه جهت برگزاری نماز جماعت و سایر فعالیت‌های تبلیغی می‌باشد.
- ۲- هفتگی: اعزام به صورت یک یا چند جلسه در هفته برای برگزاری کلاس‌ها، سخنرانی‌ها و جلسات آموزشی می‌باشد.
- ۳- مناسبتی: اعزام در مناسبت‌های خاص، جهت انجام امور تبلیغی به صورت مرسوم انجام می‌شود.

و) انجام فعالیت‌های تبلیغی

فعالیت‌های تعریف شده در طرح به قرار زیر می‌باشد که برنامه عملیاتی آن در آئین نامه اجرایی به تفصیل آمده است:

- ۱- اقامه نماز جماعت؛
- ۲- حضور قبل و بعد از نماز برای پاسخگویی به سؤالات و شبهات؛
- ۳- برگزاری جلسات قرائت، حفظ و ... قرآن؛
- ۴- انجام سخنرانی‌های کوتاه و یا تفصیلی؛
- ۵- بیان احکام و مسائل شرعی؛
- ۶- برگزاری جلسات دعا و مراسمات مذهبی؛
- ۷- برگزاری کلاس‌های آموزشی با عنوان‌های:
 - مباحث شرعی؛
 - مباحث اعتقادی؛
 - مباحث قرآنی.
- ۸- تشکیل حلقه‌های معرفت؛
- ۹- انجام فعالیت‌های فرهنگی از قبیل تشکیل گروه‌های سرود، تواشیح و همکاری با تشکل‌های مذهبی؛
- ۱۰- مشاوره.

ز) ارزیابی

به منظور ارتقاء سطح کیفی تبلیغ، شناسایی نقاط ضعف و قوت، شناسایی و تشویق نیروهای موفق و حذف نیروهای ناکارآمد، فعالیت‌های تبلیغی مبلغان براساس آئین نامه ارزیابی، مورد نظارت و ارزیابی قرار می‌گیرد.

سیاست‌های ارزیابی

برای جلوگیری از آسیب‌های احتمالی و حفظ شأن روحانیت، سیاست‌های ذیل باید همواره مراعات شود:

- ۱- صیانت از قداست و حریم روحانیت؛
- ۲- دفاع از جایگاه مقدس تبلیغ و مبلغان؛
- ۳- پرهیز از افراط و تفریط و اعمال سلیقه؛
- ۴- توجه به شرایط مناطق تبلیغی و مبلغان؛
- ۵- حفظ و صیانت از اسرار و مسائل شخصی افراد.